

УДК 725.826:796

ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ СПОРТИВНИХ БУДІВЕЛЬ

Панасенко Б. Р.¹, студ., Сологубова С. В.², канд. фіз. вих., доц.

ННІ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Українського державного університету науки та технологій

¹ bogdanpanasenko2005@gmail.com, ² sologubova.svitlana@pdaba.edu.ua

Постановка проблеми. Спорт відіграє важливу роль у сучасному суспільстві, сприяючи зміцненню здоров'я, фізичному розвитку та формуванню соціальних цінностей. Спотивні споруди, призначені для проведення тренувань, змагань та масових спортивних заходів, вимагають ретельного планування та проектування з урахуванням різноманітних чинників. Розвиток спортивної інфраструктури є важливим фактором для забезпечення ефективного тренувального процесу та досягнення високих спортивних результатів; тож сучасні спортивні споруди повинні відповідати не тільки спортивним, але й соціальним, економічним та екологічним вимогам. Саме тому дослідження особливостей побудови спортивних споруд є актуальною темою дослідження.

Мета дослідження. Дослідити особливості побудови спортивних споруд.

Результати досліджень. У статті М. М. Зарваницького (2024) зазначається, що багатофункціональність стала важливою рисою, яка впливає на розвиток спортивних споруд. Проектування спортивних споруд передбачає створення функціонально насичених зон із використанням високих технологій та врахуванням захисту навколишнього середовища та ландшафту, а також дотриманням екологічних стандартів. За об'ємно-планувальними рішеннями спортивні споруди поділяють на відкриті, криті та напіввідкриті. У відкритих спортивних спорудах навчально-тренувальні та змагальні заняття проводяться просто неба. Більшість відкритих спортивних споруд являються багатофункціональними та використовуються для різних видів занять залежно від змагального сезону та пори року. Для цього не потрібно міняти покриття та обладнання спортивних споруд. Тоді як в критих спорудах змагання та навчально-тренувальні заняття відбуваються в закритих залах, палацах спорту, басейнах, та інших закритих спортивних приміщеннях. Напіввідкритими спортивними майданчиками вважаються споруди з навісами для проведення змагань і тренувань на відкритому повітрі.

М. М. Зарваницьким було визначено тенденції у розвитку спортивних споруд: зорієнтованість на великі комплексні споруди з численними площинними і об'ємними структурами; поява багатоповерхових та багатозальних споруд; комплексні спортивні споруди, які використовуються для кількох видів спорту та можуть включати одну або декілька основних споруд для різних видів спорту, розташованих на одному майданчику або в одній споруді [1].

У дослідженні С. Шкляра (2023) зазначається, що для планування будь-яких видів спортивних споруд важливо створити умови доступності для людей з обмеженими можливостями у загально спортивних спорудах усіх рівнів підготовки. Для формування максимально функціонального, комфортного середовища та виразного образу адаптивних спортивних споруд С. Шкляром (2023) запропоновано наступні архітектурно-дизайнерські принципи: доступність середовища та ергономічні принципи, у тому числі дотримання норм забудови доступності; інклюзивні просторові умови; правила ергономічного проектування (створення середовища, максимально зручного для використання, навчання та тимчасового проживання та перебування осіб з обмеженими можливостями); принцип візуальної інформативності (стосується

використання систем візуального зв'язку для навігації спортсменів з обмеженими можливостями, тобто отримання інформації за допомогою візуального або тактильного сприйняття) [2].

Як зазначається у дослідженні О. І. Клепача В. П. Очеретного, В. П. Ковальського (2020) усі спортивні й оздоровчі споруди, які будуються в нашій державі, мають відповідати вимогам «ДБН В. 2. 2-13-2003. Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди». Цей документ є основним нормативним документом для проєктування та будівництва всіх основних спортивних споруд. У ньому викладені вимоги до вибору земельної ділянки, об'ємного планування та схем забудови, вимоги до основних і допоміжних споруд, а також рекомендації щодо систем водопостачання та водовідведення, освітлення, вентиляції, опалення, систем зв'язку та протипожежного захисту. Організатори майбутнього будівництва насамперед повинні мати чітке уявлення про призначення, категорію, місткість, склад основних споруд (майданчиків, полів, залів). Проєкти створюють із урахуванням районного планування, а також планування та забудови міст і сільських населених пунктів, мікрорайону чи земельної ділянки, до яких належить виділена для будівництва територія [3].

Висновки. Сучасні спортивні споруди розвиваються у напрямку багатофункціональності, комплексності, адаптивності, універсальності та інтеграції сучасних технологій. При плануванні нових спортивних споруд необхідно створити умови доступності для людей з обмеженими можливостями. Проєктування підпорядковується чітким державним стандартам, які визначають вимоги до планування, інженерних систем та інфраструктури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зарваницький М. М. Особливості формування архітектури сучасних спортивних комплексів. URL: https://repository.lnup.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/947/1/Зарваницький_mag.pdf
2. Шкляр С., Зайцева А. Сучасні тенденції та принципи архітектурного формування об'єктів адаптивного спорту. *Містобудування та територіальне планування*. 2023. Вип. 84. С. 435–447.
3. Клепач О. І. Вимоги до проєктування спортивних комплексів. *Головна – Репозитарій Вінницького Національного Технічного Університету*. URL: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/31488/Клепач.pdf?sequence=1&isAllowed=y>